

رۇت

ايمىلك فامىلى بىلان موآبا گوچىپ گىديور

1 يۇردى رهبرلىرىن سۆريون وقتىندا آچلىق گلدى. يهۇدا يۇردىنىن بيت لحم شهربىنن بىر اركاك عىالې و ايكى سانې اوغلى بىلان آچلىق تۆكانىونچا موآب يۇردىنه ياشامانا گىتدىلر. 2 اول انسانېن آدې ايمىلك، عىالېنېن آدې ناغومې، اوغۇللارېنېن آتلارې بولسا ماحلون هم كىليوتى. اولار يهۇدانېن بيت لحم شهربىنن، افرات تىراسىننتىلر. اولار موآبا گلىپ، شول يردە غالدېلر.

3 ناغومېنېن آدمسى ايمىلك بىر گون اولدى. اولانن سون، اول ايكى اوغلى بىلان دؤل غالدى. 4 اونېن اوغۇللارې موآبې غېزلار اويلاندىلر. غېزلارېن بىرىنېن آدې اورپا، باشغاسېنېن آدې روتى. ايمىلكېن فامىلې موآبدا اون يىلا غولاي ياشاننان سون، 5 اوغۇللارې ماحلون بىلان كىليون هم اولدى، و شۇدېپ ناغومې ارسىز و فرزندسىز يكه غالدى.

ناغومې بىلان روت بيت لحمما پس گليورلار

6 ناغومې اوز كىلنلرې بىلان موآب يۇردىنن گىتمانه تيارلانىورتېلر، سببې اول شۇيىلا موآب يرىنداكا، اربابېن اوز مردىنه نظر سالېپ، نان برانلىگىنى اشىديتې. 7 ناغومې اوز ياشايون يرىننن چېقېپ، يهۇدا طرف، ايكى كىلنى بىلان يولا دؤشدىلر.

8 بىر آز يول يۇرىنلرىنن سون، ناغومې ايكى كلنىنه-هم: ”بارېن، ايكىنېز هم انانېزىنكا گىديرىن. مانا و مرحوملارېما همىشه وفالېلىق گوركازىشىنېز يانى، سىزه-هم، غوي، ارباب اوز وفالېلىغېنې گوركازىن. 9 اربابېن كمگى بىلان سىز اويلانىپ، بختلې بولېپ تازە ياشايش باشلاپ بىلارسىنېز.“ دىيىپ، اولارې اوغشادې. اما اولارېن ايكىسى-هم سس ادېپ آغلاشدىلر.

10 كىلنلرې: ”يوق، بىز سىنې بىلان بىلە سىنې مردىنن آراسېنا گىدارىس“ دىيدىلر.

11 ناغومې: ”گىدىن غېزلارېم! سىز نامە اوچىن منىن بىلان گىتجك؟! ايندى من سىزه اويلانار يانى اوغول دنيا گىرىپ بىلمارىن. 12 غېزلارېم، اېزېنېزا گىدىن، اوز يولېنېز بىلان گىدىن! من ايندى ارە باراردان غاررې. اگر-هم: ”منده شىيىلا اميد بار“ دىيىپ، عىنى شۇ گىجانېن اوزىنده منىن آدمېم بولېپ، ينه ايكى اوغول دنيا گىرانىمدە-هم، 13 اولار كمالا گلىونچا، سىز غاراشارمېتېنېز؟ اولارا ياشايشا چېقماق اوچىن سىز باشغا ارە بارمان ساقلانارمېتېنېز؟ يوق، غېزلارېم، منىن ياغدايىم سىزىنكىدن حاص آغېر، چونكى منىن ضدېمە چېقان – اربابېن خۇد اوزى“ دىيدى. 14 اولار ينه-هم سس ادېپ آغلاشدىلر. اورپا غاين-اناسىنى اوغشاپ خۇداى-يارلاشدى، اما روت ناغومېنې غوجاقلاپتې.

15 ناغومې اوناي يوزلانىپ: ”مانا، سىنې التىن اوز مردىننن اچىنە، اوز خۇدايلارېنېن يانېنا گىتدى، سن-هم اونېن اېزې بىلان گىت“ دىيدى.

16 اما روت: ”سنى ترك ادېپ يانېننان گىتمگى مننن خواھش اتمە. سن نىرأ گىتسان، من-هم شول يره گىتجك. سن نىرادە بولسان، من-هم شول يردە بولجاق. سىنې مردىنن – منىن مردىم، سىنې خۇدايېن منىن خۇدايېم بولار. 17 سن نىرادە اولسان، من-هم شول يردە اولىپ، شول يردە جايلانجاق. اگر-هم اولومنن باشغا زات منى سننن آيرسا، اوندا، غوي، ارباب مانا مۇننان هم بدترىنى گوركازىن“ دىيدى.

18 ناغومې روتېن اېزېنا گىتماجگىنە هم اوزى بىلان غالجاغېنا گوز يتىرانن سون، اوناي هېچ زات دىيىمادى. 19 شۇدېپ، اولارېن ايكىسى-هم بيت لحمما چنلى يورىپ گىتدىلر. اولار بيت لحمما گلىپ يتانلرىندە، همه مردم حيران غالېپ، عىاللار: ”بۇ ناغومې؟!“ دىيىپ، بىر-بىرلىرىنن سۇراشدىلر.

20 ناغومې اولارا غاراپ: ”سىز مانا ناغومې دىيىمان، مارا دىيىن، سببې قدرت-گوچلې ارباب مانا غاتې آجې ياشايش بردى. 21 من بۇ يردن گىدانىمدە همه زادېن ايباسىتىم، اما ارباب منى اېزېما بۇش غايتاردې. ارباب حسرت

چۇپلان يريمىن ايباسىنىن آدى - بۇغز دىيدى.

“ناغۇمى كلننە:” وفالېلېغېنى اۆلۆلردن، دىرىلردن غايغېرميۇن ارباب بۇ انسانى يالقاسېن! بۇ انسان بىزىن غارېنداشېمىزدېر، اين غۇلاي ولېلېمىزىن بىرىدىر“ دىيدى.

“مواېلى رۇت:” اۇل مانا: اكين ميدانېمدا اۇراق اۇرېليۇن وقت تۆكانىۇنچا، مېن مردكارلارېمېن يانېندا بۇلېر دىيدى“ دىيىپ آيتدى.

“ناغۇمى كلننە:” هاوا غېزېم، اكين ميدانېنا اۇنېن كلن-غېزلارې بىلان بىلە چېقانېن ياغشى، باشغا بىرىنىن اكين ميدانېندا سانا اركاكلر آزار برارلر“ دىيدى.

“رۇت آريا اۇراغېنېن و بۇغداي اۇراغېنېن وقتى تۆكانىۇنچا، باش چۇپلان وقتېندا بۇغزېن كلن-غېزلارېنېن يانېندا بۇلېپ، غاين-اناسي بىلان بىلە ياشاىردى.

رۇت بىلان بۇغز خرمن ادىليۇن يردە

۳ غاين-اناسي ناغۇمى رۇتا يۆزلانېپ: “غېزېم، سانا ياغشى بۇلار يانې، تازە مسكن گۇزلاسام، ياغشى بۇلاتې! بۇغزېن كلن-غېزلارې بىلان بىلە باش چۇپلادىن، شۇل بۇغز بىزىن غۇلاي غارېنداشېمىز دالمى؟ اۇل بۇ گىجە خرمندا آريا سووۋرېور. ۲ سن اندامېنې يۇو-ھم، عطر سې، اين ياغشى كۇيناگىنې گىيىپ، خرمن يرينە بار، اما اۇل ايىپ-ايچىپ بۇليۇنچا، اۇنا گۇرىنمە. ۳ اۇل ياتمانا گىدانده، اۇنېن نىراده ياتىۇنلېغېنى آنېقلا؛ اۇننان سۇن بارېپ، اۇنېن يۇرغانېنې آچ، آياغۇجېندا گىرىپ يات. نأمة اتمالېلېگىنى اۇنېن اۇزى آيدار“ دىيدى. ۴ رۇت اۇنا: “سنىن ھمە دىيانلرېنېن آيدېشېن يانې ادارىن“ دىيدى.

۵ شۇنېن اۇچىن، خرمن يرينە بارېپ، غاين-اناسىنىن ھمە تابشېرانلارېنېن يرينە يتىردى. ۶ بۇغز ايىپ-ايچىپ، كىفي يرىنداى. سۇن خرمنېن غېراسېنا ياتمانا گىتدى. رۇت بۇلسا آھستالېق بىلان گلىپ، اۇنېن آياغۇجې طرفېننان يۇرغانېنېن آچىپ، گىرىپ ياتدى. ۷ يارېم گىجە بۇغز تىسگىنېپ اۇياندى، گۇرسە، آياغۇجېندا بىر عيال ياتېر. ۸ بۇغز اۇنا: “سن كىم؟“ دىيدى. اۇل: “من رۇت، سنىن كنىزىن. مانا گۇز-غۇلاق اتمأنه اۇز بۇينېنا آل، چۇنكى سن بىزىن ولېمىزىسېن“ دىيىپ جواب بردى. ۹ بۇغز: “غېزېم، غۇي، سنى ارباب يالقاسېن، سنىن سۇنقى گۇركازان وفالېلېغېن اۇزلقېلاردان-ھم حاص ياغشى، چۇنكى سن هايسېدېر بىر غرىب يا باي ياش يىگىدىن اېزېنا دۇشېپ گىتمادىن. ۱۰ غېزېم، قۇرقما؛ من سنىن سۇران زاتلارېنېن ادارىن. شېرىمىزىن ھمە انسانلارې سنىن پاك-تقوا عياللېغېنېن بىليۇر. ۱۱ دۇغرى، من-ھم غارېنداشېنېن، اما سانا منن-ھم حاص غۇلاي بىر غارېنداشېن بار. ۱۲ بۇ گىجە سن شۇ يردە يات، ارتېر اۇل سانا ولېلىك اتسە ادار، اتماسە-ھم، من اۇزىم سانا ولېلىك ادارىن، اربابېن بارلېغېندا مۇنا قسم ايچىۇرېن! ارتېرە چنلى سن شۇ يردە بۇلېر“ دىيدى. ۱۳ شۇنېن اۇچىن، رۇت اۇنېن آياغۇجېندا ارتېرە چنلى ياتېپ، داننان آلاغارانقېلېقدا تۇردى. بۇغز: “خرمنا عيال گلانلېگى بىلېنماسىن“ دىيدى. ۱۴ اۇننان سۇن رۇتا: “يالېغېنېن گىرىپ، اۇنېن آچ!“ دىيدى. رۇت شۇرقم ھم اتدى. بۇغز اۇرپادان غالېر بىلان آلتې ساپار آلېپ، رۇتېن يالېغېنا غۇيىپ، اۇنېن اۇمىزېنا غۇيدى. سۇن اۇل شېر طرف گىتدى.

۱۵ رۇت غاين-اناسىنىن يانېنا گلانده، اۇل: “غېزېم، حانې آيت، نامالر بۇلېپ اۇتدى؟“ دىيدى. رۇت ھم بۇغز بىلان بۇلان زاتلارېنېن بارېنېن آيدېپ بردى. ۱۶ سۇن رۇت: “بۇغز مانا غاين-انان يانېنا الين بۇش گىتمە“ دىيىپ، مانا، شۇ آلتې غالېر اۇرپانې بردى“ دىيدى. ۱۷ ناغۇمى: “غېزېم، بۇ ايشىن سۇنېنېن ناھىلى بۇلجاقلېغى بللى بۇليۇنچا، غاراشېر، چۇنكى بۇغز بۇ ايشى شۇ گۇن بىتېرماسە دېنچ آلاماز“ دىيدى.

بۇغز رۇت بىلان اۆيلانيور

۴ بۇغز شھرىن دروازاسىنىن آغزىغا گىلىپ اۆتۈردى. شۇل وقت بۇغزىن: "اۇل سانا حاص غۇلاي غاربنداشدېر" دىيان ارکاگى اۆتۈپ بارىورتى. بۇغز اۇنى گۇران بادېنا ادېنى تۆتېپ: "بارى گل، غاربنداش، شۇ ىردە اۆتۈر" دىيىپ، اۇنى يانېنا چاغېردى. اۇل گىلىپ اۆتۈردى.

سۇن بۇغز شھرىن ياشۇلۇلارېننان اۇن انساني چاغېردى-ھم، "گىلن، يانېمدا اۆتۈرېن" دىيىدى. اۇلار اۆتۈردېلار. بۇغز يانقى غۇلاي غاربنداشېنا: "موآب يۇردىننن اېزېنا گلان ناغۇمې دۇغانېمېز ائىمگىن ىر پايېنى ساتچاق بۇلۇر. ۴ من مۇنى بۇ ىردە اۆتۈرانلارېن و مردىمىن ياشۇلۇلارېننن حىضۇرېندا سانا اشىتدىرايېن دىيىدىم، اۇنى سن ساتېن آل. اگر ىرە اىيالىك ادىپ بىلجك بۇلسان آيت، اىيالىك ادىپ بىلماجك بۇلسان-ھم، اۇنى آيت، من بۇ اۆچىن بىلايېن. سېبى اۇنېن اىن غۇلاي وليسى سنسىن، غالىرسە-ھم، مندېرىن" دىيىدى. يانقى غۇلاي غاربنداشې: "اىيالىك ادارىن" دىيىدى. بۇغز: "اگر-ھم سن ناغۇمېنېن ىرىنى ساتېن آلسان، اۇندا موآبې دۇل عىال رۇتا اۆبلاغامى بۇلارسېن. چۇنكى رۇتدان چاغا دنيا گلەسە، شۇل ىر چاغانېن ادېنا اۆتار و مرخۇمېن ادې بۇ ىردە غالار" دىيىدى.

يانقى غۇلاي غاربنداشې: "من اۇنا اىيە چېقېپ بىلجك دال، اگر اىيە چېقسام، اۇندا، اۇز مىراثېمې پىترادارېن، اۇنى سن آل. من بۇرقم ادىپ بىلجك دال" دىيىدى. ۷ ھاسېدېر بىر زادا اىيە چېقېلاندا يا-ھم ىر باشغا بىرىنېن ادېنا اۆتۈرىلاندا، مۇنى معقۇللاماق اۆچىن اۇزاللار اسرايىلدا شۇرقم داپ-دستۇر بارتې: طرفلارېن بىرى كۇوشىنېن بىر تايېنى چېقارېپ، باشغا اۇزادارتې. ۸ شۇنا ورە يانقى غۇلاي غاربنداشې بۇغزا: "سنىن اۇزىن ساتېن آل" دىيىپ، كۇوشىنى چېقاردى.

۹ بۇغز ياشۇلۇلار، دروازانىن آغزىندا قى انسانلار: "اىمگىن، كىلېونېن و ماحلۇنېن ھمە بايلېغېنى ناغۇمېدان مېنېن ساتېن آلانلېغېما بۇ گۇن سىز شھدسېنېز. ۱ شۇرقم ھم مرخۇمېن ادې اۇز مىراثېنېن اۆستىندە برقرار بۇلېپ، دۇغانلارېنېن آراسېندا، دنيا گلان يۇردىندە اۇنېن ادې يىتمز يانې، ماحلۇنېن عىالى، موآبې رۇتې من اۇزېمە عىاللېغا ائىورېن. سىز مۇنا شھدسېنېز" دىيىدى.

۱۱ دروازانىن آغزىغا اۆيشان ياشۇلۇلار و باشغا انسانلار بۇغزا يۇزلانېپ: "بىز شھدېرېس. غۇ، ارباب سنىن اۆيىنە گلجك عىالى راحىل و لىا يانې اتسېن! اۇل اىكىسېننن اسرايىل مردىمى عملە گلاندىر. افرات تېراسىنېن آراسېندا سنىن دولتېن كائالىپ، ادېن بىت لحمادۇلسېن! ۱۲ شۇ كلنېن اۆستى بىلان اربابېن سانا برجك فرزندلرىننن دۇراجك نسل تامارېن يھۇدا دنيا گىرېپ بران اۇغلى فارىصېن نسلى يانې بۇلسېن!" دىيىدىلر.

ناغۇمې خۇش بۇلۇر

۱۳ بۇغز رۇتا اۆيلاندى. اۇل اۇنېن يانېنا گىردى؛ رۇت اربابېن مرخمتى بىلان گۇورالى بۇلدې و بىر اۇغۇل دنيا گىردى. ۱۴ عىاللار ناغۇما: "اربابا آلېش بۇلسېن! اۇل بۇ گۇن سنى وليسىز غۇمادې. دنيا گلان بۇ چاغانېن ادې اسرايىلدا كىتتە حرمتا اىيە بۇلسېن! ۱۵ اۇل سنىن ياشايېشېنېن تازالار. غاررېنېندا، اۇل سانا آرقاداىانچ بۇلار. سنىن اۆچىن ىتدى اۇغۇلدان ھم سۇشېك بۇلان بۇ كلنېن سانا اۇغۇل دنيا گىرېپ بردى، اۇل سنى ياغشې گۇرۇر" دىيىدىلر.

۱۶ ناغۇمې چاغانې آلېپ، غۇجاغېنا باسدې و اۇنا انالىك اتدى. ۱۷ ھمسايە عىاللار چاغا آت غۇبېپ: "ناغۇمې اۆچىن بىر اۇغۇل دنيا گلدى" دىيىشتىلر. اۇنى عۇبىد دىيىپ آت غۇبىدېلار. عۇبىد داۇدېن آتاسى يسانېن آتاسېدېر.

داۇد پادشانېن نسل درختى

۱۸-۲۲ فارىصېن نسللىرى شۇلاردېر: فارىصن حىرۇن، حىرۇننان رام، رامنان امىناداپ، امىناداپدان نَحشۇن، نَحشۇننان سالمۇن، سالمۇننان بۇغز، بۇغزدان عۇبىد، عۇبىددن ىسى، ىسادان بۇلسا داۇد دنيا ايندى.

